יט: המביא גט פרק שני גיטין

מעמא דאיכא כתב הא ליכא כתב לא. ולא"ת הא דבעי' דאיכא כתב משום דחזר ואמר שטר פסים הוא וכי האי גוונא הכא גבי נייר חלק אם חזר ואמר נייר חלק הוא היה נאמן אבל לעולם כ"ז שאמר גט הוא מגורשת ולא קשה מידי לשמואל וי"ל [דכיון] דס"ל השתא דמגורשת ודאי קאמר שמואל א"כ לא משיב ריעותא דאמר שהוא נייר חלק וא"כ כשחזר ואמר נייר חלק הוא אית לן למימר דלאו כל הימנו לאוסרה כמו היכא דאיכא כתב ולא"ת והיכי ס"ד דמגורשת ודאי קאמר כיון דנראה שהוא נייר חלק וי"ל כיון דאמר ה"ז גיטך בדבר מועט מהימנינן לבעל כי היכי דאמרינן [a]בעל שאמר גירשתי אשתי נאמן הואיל ובידו לגרשה א"נ דאיירי דקרייה כי תרי מעיקרא ועיילי' לבי ידיה ואפקיה דלא חיישינן דלמא חלפיה ונייר חלק דקאמר שמואל לא נשעת נתינה ראו שהוא נייר חלק דא"כ אפילו היה ודאי כתוב נמי מילין אינו גט כיון דבשעת נתינה כבר נגלעו האותיות כדאמר בסמוך כי פליט מאי הוי השתא הוא דפליט אלא שעה אחת אחר נתינה כשיעור שהאותיות יכולות להבלע ראו שהיה נייר חלק ועוד י"ל דבשעת נתינה ראו מרחוק ודומה להם נייר חלק ושמא אם היו מעיינין היו האותיות ניכרים: **מיא דניא.** פי' ר"ח מן קליפת רימון וכן בערוך[b]: **ושמואל** נמי חיישינן קאמר. השתא לא צריכי לאוקמי דבדקיניה דכי לא בדקיניה נמי איכא למימס ומיהו ודאי אי בדקיניה ולא פליט לאו כלום הוא: **צריכי** למיקרייה. קודם נתינה אייר מדמשני בסמוך לא צריכא דלגבר דקרייה עייליה כו' ואי לא קרייה נראה דלא הוי גט מדלא משני הכ"ע דלא קרייה משמע דאי לא קרייה אינה מגורשת ולא"ת דתנן לקמן בהזורק (דף פ.) כתב גט לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן כו' ולאחר זמן גט יוצא ממתח ידי האיש ושובר מיד האשה תצא מזה ומזה ודייק עלה בהאשה רבה (ינמות דף לא.) מאי הוה לה למעבד ומשני איכעי לה לאקרויי גיטא והשתא אי לא קרייה אפי' לא הוחלפה להם אינה מגורשת וי"ל דהכי דאסורה לינשא בדלא קרייה מ"מ אם נשאת לא תצא אי נמי התם בעייליה לבי ידיה וקנסינן לה דאיכא [c]למיהדר מיד לאקרויי או לאחר נתינה מאחר שבאה לידי קלקול ומיהו אינה אסורה לינשא אי לא קרייה שיש כדאמר הכא לאו כל הימנו לאוסרה אע"ג דעל כרחיך לא קרייה בתר הכי והיה רגיל ר"י לקרות קודם הנתינה ולאחר הנתינה ומיהו פשיטא דאי לא קרייה קודם הנתינה וקרייה לאחר הנתינה דבר פשוט הוא דמגורשת: אי צריכי למיקרייה מיתיבי "ה"ז גיטך ונטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל דבר האבד וחזר ואמר שטר פסים הוא שטר אמנה הוא מגורשת ולא כל הימנו לאוסרה ואי אמרת צריכי למיקרייה בתר דקריוה מי מצי אמר לה הכי [d]לא צריכא דבתר דקריוה עייליה לבי ידיה ואפקיה מהו דתימא חלופי חלפיה קמ"ל ההוא גברא דזרק לה גיטא לדביתהו לביני דני אשתכח מזוזתא אמר רב נחמן [e]מזוזתא ביני דני לא שכיחא וה"מ דאשתכח חדא אבל ב' ג' מדהא הואי הא נמי הואי וגיטא אימור עכברים שקלוה ההוא גברא דעל לבי כנישתא שקל ספר תורה יהיב לה לדביתהו ואמר לה הא גיטך אמר רב יוסף למאי ליחוש לה אי משום מי מילין אין מי מילין על גבי מי מילין אי

[a]תניא כוותיה דרב עדים שאין יודעין לחתום מקרעין להן נייר חלק וממלאים את הקרעים דיו אמר רבן שמעון בן גמליאל בד"א בגיטי נשים אבל בשחרורי עבדים ושאר כל השטרות אם יודעין לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין קרייה מאן דכר שמה חסורי מיחסרא והכי קתני עדים שאין יודעין לקרות קורין לפניהם וחותמים ושאין יודעין לחתום כו' אמר ר"ש בן גמליאל במה דברים אמורים בגיטי נשים אבל שחרורי עבדים ושאר כל השטרות אם יודעין לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין א"ר אלעזר מ"ט דרבן שמעון בן גמליאל שלא יהו בנות ישראל עגונות אמר רבא [a]הלכה כרשב"ג ורב גמדא משמיה דרבא אמר אין הלכה ואלא כמאן כרבנן והא ההוא דעבד עובדא בשאר שטרות ונגדיה רב גמדא בשאר שטרות ונגדיה רב כהנא תרגמא אקרייה רב יהודה מיצטער קרי וחתים א"ל עולא לא צריכת דהא [b]ר' אלעזר מרא דארץ ישראל קרו קמויה וחתים ורב נחמן קרו קמויה ספרי דייני וחתים [c]ודווקא רב נחמן וספרי דייני דאית להו אימתא אבל רב נחמן וספרי אחריני ספרי דייני ואינש אחרינא לא רב פפא כי הוה אתי לקמויה שטרא פרסאה דעביד בערכאות של כותים [d]מקרי להו לשני כותים זה שלא בפני זה [e]במסיח לפי תומו ומגבי ביה ממשעבדי אמר רב אשי אמר לי רב הונא בר נתן הכי אמר אמימר [f]האי שטרא פרסאה דחתימי עליה סהדי ישראל מגבינן ביה ממשעבדי [g]והא לא ידעי למיקרי בדידעי [h]והא בעינן כתב שאינו יכול להזדייף וליכא בדאפיצן והא בעינן צריך לחזור מענינו של שטר בשיטה אחרונה וליכא בדמהדר ואלא מאי קמ"ל דכל [i]לשון כשר [j]תנינא גט שכתבו עברית ועדיו יונית יונית ועדיו עברית כשר אי מההיא הוה אמינא הני מילי בגיטין אבל בשאר שטרות לא קמ"ל אמר שמואל נתן לה נייר חלק ואמר לה ה"ז גיטיך מגורשת [k]חיישינן שמא במי מילין כתבו מיתיבי [l]הרי זה גיטך ונטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל דבר האבד וחזר ואמר שטר פסים הוא שטר אמנה הוא מגורשת ולא כל הימנו לאוסרה טעמא דאיכא כתב הא ליכא כתב לא כי קאמר שמואל [m]דבדקינן ליה במיא דנרא אי פליט פליט ואי לא פליט לאו כלום הוא וכי פליט מאי הוי השתא הוא דפליט [n] שמואל נמי [o]חיישינן קאמר אמר רבינא אמר לי אמימר הכי אמר מרימר משמיה דרב דימי [p]הני בי תרי דיהיב גיטא קמייהו

[a]תניא כוותיה דרב עדים שאין יודעין לחתום מקרעין להן נייר חלק וממלאים את הקרעים דיו אמר רבן שמעון בן גמליאל בד"א בגיטי נשים אבל בשחרורי עבדים ושאר כל השטרות אם יודעין לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין קרייה מאן דכר שמה חסורי מיחסרא והכי קתני עדים שאין יודעין לקרות קורין לפניהם וחותמים ושאין יודעין לחתום כו' אמר ר"ש בן גמליאל במה דברים אמורים בגיטי נשים אבל שחרורי עבדים ושאר כל השטרות אם יודעין לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין א"ר אלעזר מ"ט דרבן שמעון בן גמליאל שלא יהו בנות ישראל עגונות אמר רבא [a]הלכה כרשב"ג ורב גמדא משמיה דרבא אמר אין הלכה כרבנן והא דרבא אמר אין הלכה ואלא כמאן כרבנן והא ההוא דעבד עובדא בשאר שטרות ונגדיה רב גמדא בשאר שטרות ונגדיה רב כהנא תרגמא אקרייה. פי' רב גמדא דאמר הלכה כרבנן אקרייה שאם יודעים לחתום ואף ע"פ שאינן יודעים לקרוא שפיר דמי וקרו קמייהו אחרינא וחתמי כרבנן ורב פפא בשאין יודעין לחתום. רב יהודה קרי וחתים. פי' זקן היה וקמו עיניו וכשהיה צריך לחתום עד או דיין היה מצער בקריאת השטר וקראהו וחותם א"ל עולא לא צריכת דהא ר' אלעזר מרה דארעא דישראל הוא מקרי קמיה וחתים. פי' בשלהי פ' כל היד מפרש למה יקרא מרה דארעא דישראל שהיה בקי להכיר דם הנדה רב נחמן קרו קמיה סופרי דייני וחתים ודווקא רב נחמן וסופרי דייני דאית להו אימתא אבל רב נחמן וסופרי אחרני לא אי נמי סופרי דייני ואינש אחרינא לא. פי' רב נחמן הוה חתנא דבי נשיאה והיה ממונה דיין מפי ראש הגלות וסופרי הדיינים יראים ממנו ולא משקרי: רב כהנא כי הוה אתי לקמיה שטרא פרסאה דעביד בערכאות של גוים קרי ליה לשני גוים זה שלא בפני זה במסיח לפי תומו ומגבינה ביה מבני חרי על [דין] הזוהמיי שהיו גוים דלא מפקי ליה

[b] (ב"מ ל.). [c] (ב"ק ל.). [d] (ב"מ ל.). [e] (ב"מ ל.). [f] (ב"מ ל.). [g] (ב"מ ל.). [h] (ב"מ ל.). [i] (ב"מ ל.). [j] (ב"מ ל.). [k] (ב"מ ל.). [l] (ב"מ ל.). [m] (ב"מ ל.). [n] (ב"מ ל.). [o] (ב"מ ל.). [p] (ב"מ ל.).

עין משפט נר מצוה

לט א מיי' פכ"ד מהל' מלוה הלכה ז סמג עשין לד טוש"ע חו"מ סימן מה סעיף ג [אסה"ע סי' סו סעי' יג]:
מ ב מיי' שם טוש"ע חו"מ שם:
מא ג מיי' פכ"ד מהל' מלוה הלכה ח סמג עשין כד טוש"ע ח"מ סי' סת סעיף כ:
מב ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף ח:
ה [מיי' פ"ד מהל' גירושין ה"ז טוש"ע אה"ע סי' קל סעי' יד]:
ו [טוש"ע שם סי' קכו סעיף ח]:
מג ז ח טוש"ע אה"ע סימן קלה סעיף ד:
מד ט מיי' פ"א מהל' גירושין הלכה יט סמג עשין ג טור ש"ע שם סעיף ח:
מה י מיי' שם הלכה כ טוש"ע שם סעיף כ:
מו כ מיי' שם טוש"ע שם:
מז ל מיי' שם הלכה כב טוש"ע שם סעי' ה:

תוספות רי"ד

תניא כוותיה דרב עדים שאין יודעים לחתום מקרעין להם נייר חלק וממלאים הקרעים דיו אמר רשב"ג בד"א בגיטי נשים אבל בשחרורי עבדים ושאר שטרות אם יודעים לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין קרייה מאן דכר שמיה חסורי מחסרא והכי קתני ושאין יודעין לקרות קורין לפניהם והן חותמין אמר רשב"ג בד"א בגיטי נשים וכו' כדלעיל. א"ר אלעזר מ"ט דרשב"ג שלא יהו בנות ישראל עגונות אמר רבא הלכה כרשב"ג ורב גמדא משמיה דרבא אמר אין הלכה כרשב"ג ואלא כמאן כרבנן והא ההוא דעבד עובדא בשאר שטרות ונגדיה רב פפא בשאין יודעין לחתום. רב יהודה קרי וחתים. פי' זקן היה וקמו עיניו וכשהיה צריך לחתום עד או דיין היה מצער בקריאת השטר וקראהו וחותם א"ל עולא לא צריכת דהא ר' אלעזר מרה דארעא דישראל הוא מקרי קמיה וחתים. פי' בשלהי פ' כל היד מפרש למה יקרא מרה דארעא דישראל שהיה בקי להכיר דם הנדה רב נחמן קרו קמיה סופרי דייני וחתים ודווקא רב נחמן וסופרי דייני דאית להו אימתא אבל רב נחמן וסופרי אחרני לא אי נמי סופרי דייני ואינש אחרינא לא. פי' רב נחמן הוה חתנא דבי נשיאה והיה ממונה דיין מפי ראש הגלות וסופרי הדיינים יראים ממנו ולא משקרי: רב כהנא כי הוה אתי לקמיה שטרא פרסאה דעביד בערכאות של גוים קרי ליה לשני גוים זה שלא בפני זה במסיח לפי תומו ומגבינה ביה מבני חרי על [דין] הזוהמיי שהיו גוים דלא מפקי ליה

מסורת הש"ס

ג) [ועל ט.]. ב) [יומא מ: מה כ:]. ג) [לקמן מח: וש"נ]. ד) [ועל יח.]. ה) [לקמן פז.]. ו) [עי' תוספות קידושין נ: ד"ה הי"ג מקדמי וכו' ותוס' לקמן מ: ד"ה מיישין]. ז) [תוס' פ"ו ע"ש]. ח) [דף יח.]. ט) [ע"מ]. י) [לעיל ע"מ]. כ) [כ"ב קלד:]. ל) [ערך גרם מ' ע"ש].

גליון הש"ס

גמ' שמואל נמי חיישינן קאמר. עי' לקמן דף מ' ע"ב תד"ה חיישינן:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ברכי וכו' דאינעי לה למיהדר:

לעזי רש"י

פוייל"י (פוייל"ל). צבע (ארגמן).

מוסף רש"י

מקרעין להן נייר חלק. מפסקין וכוזמין בפסקין על הנייר את שמות העדים וכאין הפנים וממלאין את הקרעים דיו (לעיל ט:). בגיטי נשים. משום תקנת עגונות, שמא יגלה זה המגרש לפרס מיס לו מסוכן שהוא שלא מזקק ליכוס (שם). והא בעינן כתב שאינו יכול להזדייף. שיהא הקלף מתוקן כעפלים כשעת עיבודו שעושים אותו שחור ושוב אין אדם עושה בה מחק ומחוק וכתב אחר, אפי' שהוא ניכר, וקלפי פרסים אינם מעובדים בעפלין שקורין גל"ם ואדם יכול למחוק כתבו ומעיה תחתיה העדים וכתב למעלה ממון הרבה (לעיל יא.). מענינו של שטר בשיטה אחרונה. כדאמרינן בגמ' פשוט (כ"ב קמ:): וקנינא מן פלוני אכל מה דכתוב ומפורש לעיל (לעיל יא.). בדמהדר. שמוחק כשיטה אחרונה (שם).

תוספות רי"ד (המשך)

לקלא ומ"ה לא גבי ביה אלא מבני חרי: אמר רב אמי אמר לי הונא בר נתן הכי אמר אמימר האי שטרא פרסאה דחתימי עליה סהדי ישראל מגבינא ביה ממשעבדי. פי' דכיון דישראל חתימי ביה מפיק ליה לקלא והא לא ידעי למקרי בדידעי הוא בעינא כתב שאינו יכול להזדייף וליכא בדעפיצן והא בעינן שיחזור מענינו של שטר בשיטה אחרונה וליכא בדמהדר ואלא מאי קמ"ל דכל לשון כשר אמימר משמיה דרב דימי מנהרדעא הני בי תרי דיהבי גיטא קמייהו צריכי למיקרייה מיתיבי הרי זה גיטיך ונטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל דבר האבד וחזר ואמר שטר פסים הוא שטר אמנה הוא מגורשת ולא כל הימנו לאוסרה ואי אמרת צריכי למיקרייה לבתר דקרייה מי מצי א"ל הכי לא צריכא דבתר דקרייה עייליה לבי ידיה ואפקיה מהו דתימא חלפיה קמ"ל

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com